

Belirsizlik çağında KOBİ'ler yapısal reform arayışında

FERZAN ÇAKIR

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKNKFED) tarafından başlatılan "Güçlü Türkiye için Yapısal Reform Çalıştayları" serisinin "KOBİ'lerin Güçlendirilmesi" başlıklı ilk buluşması, GENPA ev sahipliğinde, Sektörel Dernekler Federasyonu (SEDEFED) ve Daha İyi Yargı Derneği iş birliğiyle İstanbul'da düzenlendi.

Çalıştay, TÜRKNKFED Başkan Yardımcısı, Yapısal Reformlar Komisyonu Başkanı ve Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün liderliğinde gerçekleştirildi. EKONOMİ Gazetesi'nin medya paydaşlığını üstlendiği ve Nasıl Bir Ekonomi TV'den canlı yayımlanan çalıştay, EKONOMİ Gazetesi Yayın Kurulu Başkanı Dr. Şeref Oğuz'un moderasyonunda yapıldı.

İş dünyası temsilcilerinin katılımıyla KOBİ'lerin finansmana erişimi, rekabet gücü ve yapısal reform ihtiyacının ele alındığı çalıştayda, KOBİ'lerin yaşadığı sorunların merkezinde çoğu zaman kaynak eksikliği değil, öngörü eksikliğinin yattığına dikkat çekildi. Çalıştay üç başlık altında yapıldı. Finansman ve yatırım ortamı, insan kaynağı ve bürokratik süreçler ışığında iş yapma kolaylığı mercek altına alındı.

Ankara'daki zirve ile 2027'de tamamlanacak

TÜRKNKFED Başkan Yardımcısı, Yapısal Reformlar Komisyonu Başkanı ve Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, Türkiye'de 3 milyon 900 bini aşkın işletmenin bulunduğunu, bunların yüzde 99,8'ini KOBİ'lerin oluşturduğunu belirterek, işletmelerin yeterince ölçeklenememesi nedeniyle rekabet gücünün zayıf kaldığını söyledi. Yapısal Reformlar Komisyonu'nun yerel kalkınmayı desteklemek, rekabetçiliği artırmak ve katma değer üretimini yükseltmek amacıyla kurulduğunu ifade eden Gün, toplantının serinin ilk çalıştay olduğunu, ilk fazın 2027 başına kadar süreceğini ve bu kapsamda Konya, Eskişehir, Mersin, Gaziantep, Van, İzmir ve İstanbul'da çalıştaylar düzenlenerek Ankara'da gerçekleştirilecek zirveyle sürecin tamamlanacağını söyledi. Gün, sürecin somut ve uygulanabilir çıktılar üretmeyi

Emine Erdem

hedeflediğini dile getirdi. Yatırım dostu bir ortamın tesis edilebilmesi için dört altın ilkenin "Öngörülebilirlik, Basitlik, Güven ve Hız" olduğunu anımsatan Gün, KOBİ'lerde "benim olsun küçük olsun" anlayışından "büyük olsun, bizim olsun" yaklaşımına geçilmesi gerektiğini belirtti. Gün, ortaklıklardaki uyumsuzlukların çözümünde yaşanan hukuki gecikmelerin işletmeleri zayıflattığını vurgulayarak, hızlı ve etkin işleyen bir uyumsuzluk çözüm sistemine ihtiyacı olduğunu söyledi.

Gün, idari işlemlerin ne kadar sürede sonuçlanacağını öngöremediğini belirterek, süreçlerin dijital olarak izlenebilir hale getirilmesi ve işlemlere net süre sınırları konulması gerektiğini ifade etti. Gün, vergi sisteminin de katma değer üretimini teşvik edecek şekilde kurgu-

Şeref Oğuz

lanması gerektiğinin altını çizdi.

"KOBİ güçlenirse, Türkiye güçlenir"

Açılışta konuşan SEDEFED Yönetim Kurulu Başkanı ve TÜRKNKFED Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Emine Erdem, KOBİ'lerin Türkiye ekonomisinin lokomotifini oluşturduğunu vurgulayarak, bu yapının güçlendirilmesinin doğrudan Türkiye'nin güçlenmesi anlamına geldiğini söyledi. İçinde bulunulan dönemin KOBİ'ler açısından yeni ihtiyaçları da beraberinde getirdiğine dikkat çeken Erdem, finansmana erişim, dijital dönüşüm, verimlilik, nitelikli insan kaynağı, yeşil dönüşüm ve küresel rekabet gücünün artık ertelenemez başlıklar olduğunu ifade etti. Erdem, dönüşüme hazırlıklı KOBİ'lerin yeni pazarlara erişim ve rekabet avantajı yakalayacağını, hazırlıksız olanların ise artan rekabet baskısıyla karşı karşıya kalacağını dile getirdi.

Erdem, yönetim ve karar alma mekanizmalarında kadın temsiline artırılabileceğini belirttiğini vurguladı.

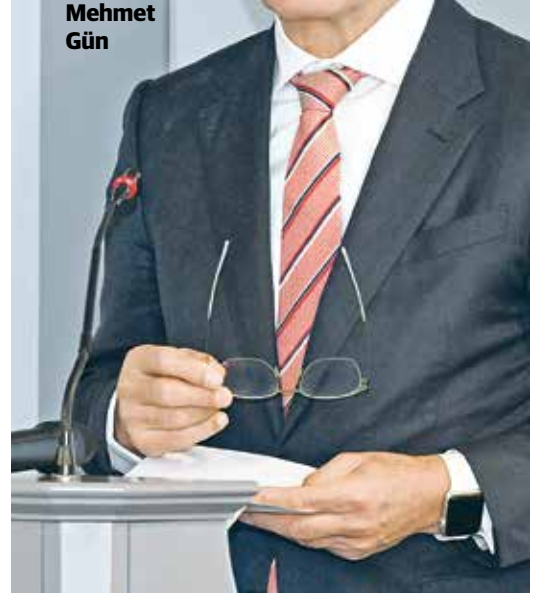
"Hukuk okuryazarlığı zayıf"

ZÜC'DER Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Senur Akın Biçer de işletmelerde hukuk okuryazarlığının zayıf olduğunu, hukuki süreçlerin çoğu zaman ancak sorun yaşandıktan sonra devreye girdiğini ifade etti. Biçer, stratejik bir destek modeline ihtiyaç olduğunu vurgulayarak, dijital hukuki farkındalık platformları gibi öncelikle mekanizmaların kurulması gerektiğini belirtti.

Senur Akın Biçer

TÜRKNKFED tarafından başlatılan "Güçlü Türkiye için Yapısal Reform Çalıştayları" serisinin "KOBİ'lerin Güçlendirilmesi" başlıklı ilk buluşması İstanbul'da düzenlendi. Çalıştayda KOBİ'lerin finansmandan bürokrasiye uzanan sorunları ele alınırken, en büyük sorununun kaynak değil, öngörü eksikliği olduğu vurgulandı. Çözüm için ortak akıl çağrısı yapıldı.

Mehmet Gün

KOBİ'LER İÇİN ÖNE ÇIKAN YAPISAL ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Çalıştayda sunulan görüşler ve sektörel deneyimler ışığında, yatırım dostu hukuki ortam ve sürdürülebilir büyüme için öne çıkan yapısal reform önerileri vurgulandı

Hukuk ve Yargı

► **Uyumsuzluk Çözümü ve Tahkim:** Hızlı ve etkin işleyen bir sistem kurulmalı, ticari davalarda azami yargılama süresi belirlenmeli. KOBİ dostu tahkim ve arabuluculuk yaygınlaştırılmalı.
► **Sözleşme Güvenliği:** Standart KOBİ sözleşme modelleri oluşturulmalı, elektronik icra ve tahsilat süreçleri hızlandırılmalı.
► **Hukuki Okuryazarlık:** KOBİ'lere yönelik "Hukuki İlk Temas Hattı" ve dijital farkındalık platformları kurularak risk okuryazarlığı artırılmalı.

Vergi, Finansman ve Teşvik Sistemi

► **Tek Çatı Vergi Yaklaşımı:** Vergi ve bürokrasi süreçleri sadeleştirilmeli, uygulamalarda geçiş süreleri ve kademeli artışlar gözlemlenmeli.
► **Öngörülebilirlik:** Teşvikler hukuki koruma altına alınmalı ve şirketlerin önünü görebilmesi için bağlayıcı ön görüş sistemi getirilmeli.
► **Finansmana Erişim:** Kredi olanakları güçlendirilmeli, lojistik sektörü için ortak depo ve dağıtım sistemleri geliştirilerek ölçek ekonomisi desteklenmeli.

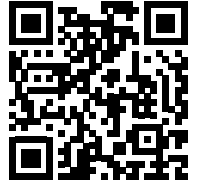
Kurumsallaşma ve İş Birlikleri

► **Profesyonelleşme:** Aile şirketleri için net bir hukuki çerçeve çizilmeli, teşvikli profesyonelleşme programları ve devlet destekli yönetim danışmanlığı sağlanmalı.

► **Ölçek Büyütme:** KOBİ'ler arasında birleşme ve iş birliği modelleri teşvik edilmeli, şirket kuruluşuna yönelik sektörel kriterler getirilmeli.
► **İhale Sistemi:** İhale kriterleri kağıt üzerindeki verilerden ziyade, üretim kapasitesi ve gerçek faaliyet esas alınarak düzenlenmeli.

İnsan Kaynağı ve Kapsayıcı Yönetim

► **Yetenek Yönetimi:** Nitelikli iş gücünü KOBİ'lerde tutmaya yönelik vergi/prim destekleri artırılmalı, sektörler arası ortak yetenek havuzları oluşturulmalı.
► **Eğitim ve İş Hayatına Uyum:** Uzun süreli staj/çıraklık modelleri geliştirilmeli, üniversite-iş dünyası iş birlikleri güçlendirilmeli.
► **Kadın İstihdamı:** Kadınların işe dönüşü desteklenmeli, karar süreçlerinde kadın temsiliyeti artırılmalı ve kadın iş gücünü artırmaya yönelik kapsayıcı yönetim politikaları kurumsal kuralara bağlanmalı

Programın tamamını QR kodunu okutarak Nasıl Bir Ekonomi TV YouTube kanalından izleyebilirsiniz.

KOBİ'LERİN GÜÇLENMESİ İÇİN ETKİN VE PRATİK ÇÖZÜMLERE İHTİYAÇ VAR

Dr. Sevgi Yılmaz
Dönüşüm yaşıyor yeniden yapılanma şart

Vergisel düzenlemeler ve teşvik mekanizmalarındaki belirsizliklerin işletmeler üzerinde ciddi bir yük oluşturduğuna dikkat çeken TÜSAYDER Eş Başkanı Dr. Sevgi Yılmaz, KOBİ'lerin dijitalleşme ve yapay zeka odaklı dönüşüm süreçlerinde de önemli eksiklikler yaşadığını belirterek, bu durumun maliyetleri artırdığını ve işletmelerin yeniden yapılanma ihtiyacını beraberinde getirdiğini söyledi.

Av. Zeynep Tuğçe Gider
Tahkim farkındalığı artırılmalı

Önleyici hukuk yaklaşımının eksikliğinin öne çıkan başlıklar arasında yer aldığı vurgulayan DİŞYÖNDER Yönetim Kurulu Üyesi Av. Zeynep Tuğçe Gider, KOBİ'lerin çoğu zaman sözleşme yapmadan faaliyet gösterdiğini belirtti. Gider, bu durumun uyumsuzluk riskini artırdığına dikkat çekerek, tahkim mekanizmalarının yeterince bilinmediğini, bu alandaki farkındalığın artırılması gerektiğini kaydetti.

Selma Cengiz
Sözleşme süreçlerine ilişkin araçlar bilinmiyor

10.000 Kadın Girişimciler Derneği Başkan Yardımcısı Selma Cengiz, tahkim ve sözleşme süreçlerine ilişkin araçların iş dünyasında yeterince tanınmadığını belirterek, ticaret odaları üzerinden bu mekanizmaların daha etkin anlatılabileceğini ifade etti. Cengiz, KOBİ'lerin çoğu zaman bu araçlara sahip olmasına rağmen nasıl kullanacağını bilmemesinin önemli bir eksiklik yarattığına dikkat çekti.

Emre Tamer
'Made in Türkiye' tek başına avantaj sağlar hale getirilmeli

İş gücü ve mevzuat kaynaklı yükümlülüklerin KOBİ'lerin büyümesinde belirleyici olduğu ifade eden TGSD Genel Sekreteri Emre Tamer, özellikle belirli çalışan sayılarıyla birlikte devreye giren iş hukuku yükümlülüklerinin işletmelerin büyümesini zorlaştırdığını belirtti. Öte yandan Tamer, "Made in Türkiye" etiketinin tek başına rekabet avantajı sağlaması için çalışma yapılması gerektiğini vurguladı.

Sena Balkaç
İhale kriterleri üretim kapasitesine göre yeniden düzenlenmeli

İhale süreçlerinin KOBİ'lerin zorlandığı alanlar arasında öne çıktığını anlatan PWN İstanbul Üyesi Sena Balkaç, üretici firmaların kapasite ve üretim detaylarının yeterince dikkate alınmadığını belirterek, bu durumun üretici firmaların dışarda kalmasına yol açtığını ifade etti. Balkaç, ihale kriterlerinin üretim kapasitesi ve gerçek faaliyetlere göre yeniden düzenlenmesinin önemine dikkat çekti.

AYŞEM ULUSOY
Depo ve dağıtımda yetersizlik rekabeti etkiliyor

SEDEFED Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ayşem Ulusoy, finansal okuryazarlık eksikliği, krediye erişimde yaşanan zorluklar ve lojistik sektörde depo-dağıtım altyapısındaki yetersizlikler nedeniyle KOBİ'lerin rekabet gücü kaybı yaşadığını belirtti. Maliyet baskısının işletmeleri zorladığını ifade ederken, insan kaynağı tarafında da nitelikli iş gücüne erişim sorunlarının öne çıktığını söyledi.

VERDA EMİROĞLU
Dijital dönüşüm sürekli gelişen bir süreç

Dijital dönüşümün artık tek seferlik bir değişim değil, sürekli gelişen ve katmanlaşan bir süreç haline geldiğini belirten IWF Üyesi Verda Emiroğlu, KOBİ'lerin bu dönüşüme uyum sağlamak zorlandığını söyledi. Şirketlerde hiyerarşik yapıların yerini daha esnek ve dayanıklı ekip modellerinin alması gerektiğini vurgulayan Emiroğlu, ayrıca karar süreçlerinde kadınların yer alması gerektiğini belirtti.

ÖZGECAN ER ÇEVİK
Nitelikli iş gücünü elde tutmak zor

KOBİ'lerin yetiştirdiği nitelikli iş gücünü elde tutmakta zorlandığına dikkat çeken UTİKAD Yönetim Kurulu Üyesi Özgecan Er Çevik, KOBİ'lerin bünyesindeki nitelikli çalışanların kısa sürede daha yüksek ücret ve imkan sunan büyük firmalara yönlendiğini belirterek, bu durumun KOBİ'ler için ciddi maliyet ve zaman kaybı yarattığını ifade etti. Çevik, mevcut teşviklerin bu sorunu çözmekte yetersiz kaldığını dile getirdi.

BUKET ÇAVUŞ
Kadınların iş gücüne katılımı desteklenmeli

Kadın istihdamı özelinde kariyerine ara veren kadınların iş hayatına dönüş sürecinde karşılaştığı engelleri gündeme getiren YenidenBiz Derneği Üyesi Buket Çavuş, bu süreçte ciddi önyargılarla karşılaşıldığını belirtti. Çavuş, kadınların iş gücüne katılımını destekleyen uygulamaların kurumsal yapılar içinde yayılı kural haline getirilmesi gerektiğini vurguladı.

HAMDİ HOPLAMAZ
Aynı sektörde çok sayıda firma rekabeti zorluyor

KOJENTÜRK Yönetim Kurulu Üyesi Hamdi Hoplamaz, aynı sektörde çok sayıda küçük işletmenin faaliyet göstermesinin güçlerin bölünmesine yol açtığını belirterek, firma kurmanın görece kolay olmasının bu yapıyı beslediğini söyledi. Hoplamaz, basit işlemlerde dahi noter ve benzeri bürokratik süreçlerin de maliyetleri artırdığını ifade etti.